

Jaarverantwoording Toezicht en Handhaving Kinderopvang 2021

De kinderopvang omvat de volgende voorzieningen:

- Kinderdagverblijven (KDV);
- Buitenschoolse opvang (BSO);
- Gastouderbureaus (GOB);
- Voorzieningen voor Gastouderopvang (VGO).

Gemeenten zijn volgens de Wet kinderopvang (Wko) verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. Het College van B&W legt over de uitvoering van haar taken jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad en de Inspectie van het Onderwijs (hierna: Inspectie).

De Inspectie is door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aangewezen om interbestuurlijk toezicht uit te oefenen op de manier waarop gemeenten invulling geven aan hun wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving in de kinderopvang. De verantwoording van gemeenten richting de Inspectie vindt plaats via deze jaarverantwoording. Deze betreft het verslag van het voorgaande jaar.

Ook in 2021 heeft de uitbraak van het coronavirus helaas geleid tot sluiting van voorzieningen. Er was een sluiting aan het begin van het jaar (KDV tot 8 februari gesloten, BSO tot 19 april gesloten) en een sluiting aan het einde van het jaar (BSO vanaf 21 december gesloten). Deze sluitingen zijn, samen met andere maatregelen ter bestrijding van het coronavirus (zoals het advies om zoveel mogelijk thuis te werken), van invloed geweest op de uitvoering van de wettelijke taken kinderopvang. De Inspectie zal de normen die hiervoor gelden daarom niet onverkort hanteren bij de beoordeling van de taakuitvoering door gemeenten in 2021, maar maatwerk toepassen.

Corona en zijn maatregelen heeft voor de uitvoering van de wettelijke taken voor de gemeente Rijswijk slechts beperkt invloed gehad. Net als vorig jaar is er een vertraging geweest in het uitvoeren door de GGD van de inspecties die binnen 3 maanden na het starten van een locatie moet plaatsvinden. En een inspectie voor de exploitatiestart van een gastouderbureau die in december moest plaatsvinden kon niet worden uitgevoerd vanwege de lockdown.

De vier criteria die in de jaarverantwoording aan de orde komen, zijn gebaseerd op de wettelijke taken van de gemeenten, namelijk:

1. Het uitvoeren van de registertaak van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK);
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen;
3. Het laten uitvoeren van de verplichte onderzoeken door de toezichthouder;
4. Handhaven of actie ondernemen om geconstateerde tekortkomingen op te lossen.

En ook dit jaar zijn er een aantal extra vragen opgenomen zodat inspectie een goed beeld kan krijgen van de context waarbinnen de gemeenten hun taken in 2021 hebben uitgevoerd en de gevolgen die corona heeft voor de toezichts- en handhavingstaken.

Vragen gevolgen coronamaatregelen

Hebben de coronamaatregelen de uitvoering van de wettelijke taken toezicht en handhaving kinderopvang in 2021 beïnvloed ?

- ☒ Ja, de coronamaatregelen hebben ertoe geleid dat de GGD de verplichte inspecties niet allemaal of niet volledig heeft kunnen uitvoeren.
- ☐ Ja, de coronamaatregelen hebben ertoe geleid dat de gemeente haar registratietask (het tijdig afhandelen van aanvragen en het bijhouden van het LRK) en/of haar handhavingstask niet goed heeft kunnen uitvoeren.
- ☐ Geen van bovenstaande.

Heeft uw gemeente afspraken gemaakt met de GGD over de prioritering van het uit te voeren toezicht?

- ☒ Ja
☐ Nee

Hoe zagen deze afspraken eruit ?

De inspecties zijn aangepast uitgevoerd, vooral gericht op die zaken die het meest direct bijdragen aan de kwaliteit van de kinderopvang (zie ook de landelijke Denkklijn Toezicht en Handhaving). Indien daar aanleiding toe was werd de inspectie uitgebreid.

Tijdens de periode 1 januari tot 8 februari waarbij de hele kinderopvang gesloten was voor reguliere opvang, is er telefonisch contact onderhouden door de GGD met de kleine houders en de locaties waar zorgen over waren. In februari, toen voor de kinderdagverblijven de lockdown was opgeheven, zijn de locaties waar zorgen over waren via een flitsbezoek tussentijds geïnspecteerd. Bij een flitsbezoek worden gekeken naar de onderwerpen onder het inspectie-item Personeel en groepen (de beroepskracht-kind-ratio, diploma's, verklaring omtrent gedrag en koppeling in het Personenregister Kinderopvang).

Daarnaast is afgesproken dat voor de gastouderopvang in principe slechts het verplichte minimum aantal te controleren gastouders gecontroleerd zou worden en niet het door de gemeente gewenste hogere aantal gastouders. Indien er nog ruimte zou zijn om meer te inspecteren behoorde dat wel tot de mogelijkheden.

1 Criterium Registervoering

Toelichting wettelijke taak

Het LRK moet juist en volledig zijn gevuld en het moet actueel zijn. Mogelijke tekortkomingen hierin zijn:

- Wijzigingsverzoeken die niet (op tijd) zijn verwerkt;
- Niet correcte aanduiding van het aanbod van gesubsidieerde voorschoolse educatie;
- Het ontbreken van de publicatie van onherroepelijke juridische handhavingsbesluiten (aanwijzing, boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang en exploitatieverbod)

NB: Wijzigingen die de houder niet heeft doorgegeven vallen buiten dit criterium.

NB: Het gaat bij dit criterium uitdrukkelijk om op het orde zijn van het LRK, niet om het op orde zijn van GIR-Handhaven en/of GIR-Inspecteren.

Verantwoordingsinformatie registervoering

Was het LRK gedurende het jaar 2021 juist, volledig en actueel?

- ☒ Ja
☐ Nee, niet helemaal

2 Criterium tijdig afgehandelde aanvragen KDV, BSO, GOB en VGO

Toelichting wettelijke taak

Dit criterium betreft het tijdig afhandelen van alle aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen die door de gemeente zijn ontvangen in de periode van 1 oktober 2020 tot 1 oktober 2021. Voor deze termijn is gekozen, omdat aanvragen die aan het einde van deze periode binnenkomen nog voor 31 december 2021 kunnen worden afgehandeld. Voor het tijdig afhandelen wordt een termijn gehanteerd van tien weken, eventueel vermeerderd met de (in het LRK vastgelegde) opschorting. Binnen deze termijn moet de voorziening in het LRK de vervolgstatus 'geregistreerd', 'afgewezen' of 'ingetrokken' hebben gekregen.

Verantwoordingsinformatie tijdig afgehandelde aanvragen

De gemeente heeft in de periode 1 oktober 2020 tot 1 oktober 2021 16 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen ontvangen, waarvan er 16 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat 100 % van de aanvragen tijdig afgehandeld is.

3 Criterium uitvoering inspecties

Toelichting wettelijke taak

Het toezicht op de kinderopvang wordt door de GGD uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Hierbij geldt het volgende:

- Ieder geregistreerd kinderdagverblijf (KDV), buitenschoolse opvang (BSO) en gastouderbureau (GOB) moet jaarlijks worden geïnspecteerd. Bij iedere nieuwe voorziening dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden.
- Elke nieuwe voorziening voor gastouderopvang (VGO) dient voor registratie geïnspecteerd te worden.
- Tenminste 5% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang moet jaarlijks worden geïnspecteerd (de zogenaamde steekproef).

Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde en nieuwe KDV, BSO en GOB

De GGD heeft in het jaar 2021 59 van de 61 voorzieningen geïnspecteerd. Dit betekent dat 96,7% van de locaties is geïnspecteerd.

Toelichting:

Het onderzoek voor registratie van een gastouderbureau had eind december plaats moeten vinden en kon vanwege de corona-lockdown pas later uitgevoerd worden. Op de andere voorziening werden er tijdelijk geen kinderen opgevangen (met medeweten van de gemeente) waardoor de GGD door de gemeente is verzocht om geen jaarlijks onderzoek te houden.

Verantwoordingsinformatie inspecties nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang

De gemeente heeft in het jaar 2021 bij 11 van de 11 nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang een onderzoek voor registratie laten uitvoeren. Dit betekent dat 100% van de nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang vóór exploitatie en registratie is geïnspecteerd.

Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang (de zogenaamde steekproef)

Op 1 januari 2021 stonden 31 voorzieningen voor gastouderopvang geregistreerd. Hiervan zijn er 7 in de loop van het jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal voorzieningen voor gastouderopvang dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 24.

De gemeente heeft in het jaar 2021 5 voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd. Dit betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 20,8% bedraagt.

4 Criterium Handhaving

Toelichting wettelijke taak

Als er sprake is van tekortkomingen heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaving. In sommige omstandigheden kan het College van burgemeester en wethouders echter afzien van handhaving. We noemen dat beredeneerd niet handhaven. Voorbeelden van redenen voor beredeneerd niet handhaven zijn:

- Het niet meer in exploitatie zijn van de voorziening.
- Zicht op legalisatie;
- Strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Informatie over het gebruik van GIR-Handhaven door de gemeente

4a. Maakte uw gemeente gedurende het jaar 2021 gebruik van GIR-Handhaven?

- ☒ Ja, tijdens het hele jaar
- ☐ Ja, gedurende een deel van het jaar
- ☐ Nee, wij hebben de GIR in 2021 niet gebruikt

Verantwoordingsinformatie inzet van herstelaanbod

Wanneer er tijdens een onderzoek tekortkomingen zijn geconstateerd, kan de GGD-inspecteur de houder in bepaalde gevallen een "herstelaanbod" doen. De houder krijgt dan de gelegenheid om de tekortkoming voor afronding van het inspectierapport te herstellen. Dit herstelaanbod is een eerste actie om de tekortkomingen op te lossen.

Nb: Ook als de tekortkomingen wel zijn hersteld, is het mogelijk dat de gemeente er, gezien de aard van de tekortkoming, voor kiest een vervolgactie in te zetten.

Onderstaande tabel geeft, naast een beeld van de inzet van herstelaanbod, ook een beeld van het resultaat van het herstelaanbod dat in 2021 door de GGD is ingezet.

Tabel 1: Inzet en resultaat van herstelaanbod op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten, dus met en zonder handhavingsadvies

Rijswijk 2021	Aantal	Percentage
Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	1033	98.9%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	9	0.9%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	3	0.3%
<i>Tekortkoming hersteld</i>	3	0.3%
<i>Tekortkoming niet hersteld</i>	0	0%
Totaal	1045	100%

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingstrajecten bij rapporten met advies 'handhaven'

Wanneer het inspectierapport definitief is geworden, wordt het ter beschikking gesteld aan de gemeente. De gemeente moet vervolgens alle rapporten waarin de GGD het advies 'handhaven' geeft, oppakken.

De GGD heeft 90 afgeronde inspecties uitgevoerd. In 9 van deze inspectierapporten werd de gemeente geadviseerd te handhaven conform het handhavingsbeleid. Dat betekent dat het percentage rapporten met een handhavingsadvies 10% bedraagt.

Naar aanleiding van de 9 inspectierapporten met een handhavingsadvies heeft de gemeente 9 handhavingstrajecten ingezet. Dat betekent dat 100% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij tekortkomingen

Onderstaande overzicht geeft weer in welke mate de gemeente handhavingsacties heeft ingezet.

NB: het totaal beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen bedraagt 12. Het onderaan in tabel 2 genoemde totaal kan hiervan afwijken (groter zijn) doordat gemeenten in de praktijk soms meerdere soorten acties inzetten op dezelfde tekortkoming. In dergelijke gevallen tellen de percentages ook op tot meer dan 100%.

Tabel 2: Ingezet handhavingsacties op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten met een handhavingsadvies (NB: dit is inclusief de tekortkomingen in deze rapporten die hersteld zijn na herstelaanbod)

Rijswijk 2021	Aantal	Percentage
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop een handhavingsactie is ingezet	10	83.3%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd, omdat de tekortkoming is opgelost na herstelaanbod	2	16.7%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd vanwege andere redenen	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarvoor geen handhavingsactie is geregistreerd	0	0%
Totaal	12	100%

Op de in totaal 12 tekortkomingen uit alle inspectierapporten met een handhavingsadvies heeft de gemeente:

- 10 keer een handhavingsactie ingezet;
- 2 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege herstel na herstelaanbod;
- 0 keer niet gehandhaafd vanwege andere redenen; en
- 0 keer geen handhavingsactie vastgelegd.

5 Algemene toelichting

De doelstelling van toezicht en handhaving op de kinderopvang is:

- Het bevorderen van veilige en kwalitatief hoogstaande kinderopvang.

Naast het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kunnen gemeenten ook andere activiteiten (laten) uitvoeren die aan dit doel bijdragen. U kunt dan bijvoorbeeld denken aan preventieve handhavingsactiviteiten, zoals houderbijeenkomsten en speciale aandachtspunten in toezicht en handhaving.

Toelichting:

In Rijswijk werden in het verleden één maal per jaar een houderbijeenkomst georganiseerd. Door de coronajaren heeft dit de afgelopen jaren niet plaatsgevonden. Er wordt onderzocht of er belangstelling bestaat onder de ouders om volgend jaar weer zo'n houderbijeenkomst te organiseren.

Benchmarkgegevens

De volgende tabellen kunnen worden gebruikt om de gegevens van de gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, gemeenten in dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

Percentage tijdig afgehandelde aanvragen	2021
Rijswijk	100%
50 000 - 100 000 inwoners	97.4%
GGD-Regio	97.5%
Landelijk	97.1%

Percentage inspectierapporten met advies Handhaven	2021
Rijswijk	10%
50 000 - 100 000 inwoners	15.8%
GGD-Regio	11.3%
Landelijk	13.1%

Percentage uitvoering inspecties KDV, BSO, GOB	2021
Rijswijk	96.7%
50 000 - 100 000 inwoners	85.6%
GGD-Regio	98.6%
Landelijk	85.4%

Percentage nieuwe VGO geïnspecteerd voor registratie	2021
Rijswijk	100%
50 000 - 100 000 inwoners	99.9%
GGD-Regio	100%
Landelijk	99.9%

Steekproefpercentage geregistreerde VGO geïnspecteerd	2021
Rijswijk	20.8%
50 000 - 100 000 inwoners	19.6%
GGD-Regio	29.6%
Landelijk	20.1%

Herstelaanbod 2020 en 2021	% tekortkomingen waarop herstelaanbod is aangeboden 2020	% tekortkomingen hersteld na herstelaanbod 2020	% tekortkomingen waarop herstelaanbod is aangeboden 2021	% tekortkomingen hersteld na herstelaanbod 2021
Rijswijk	0.5%	0.5%	0.3%	0.3%
50 000 - 100 000 inwoners	1.2%	1.1%	1.2%	1.2%
GGD-Regio	0.7%	0.5%	0.5%	0.5%
Landelijk	1.4%	1.2%	1.2%	1.1%

Handhaving 2021	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop een handhavingsactie is ingezet	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is na herstelaanbod	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is (anders dan niet handhaven na herstelaanbod)	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop geen handhavingsactie is geregistreerd
Rijswijk	83.3%	16.7%	0%	0%
50 000 - 100 000 inwoners	70.9%	7.6%	22.6%	3.1%
GGD-Regio	55%	5.2%	45.5%	6.6%
Landelijk	69.9%	6.7%	19.6%	8%